

Nr 34

Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i lagen (1937:249) om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar; given Stockholms slott den 23 februari 1973.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över justitieärenden, föreslå riksdagen att bifalla det förslag om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

CARL LIDBOM

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås ändring i 25 a § sekretesslagen i syfte att skydda sådana uppgifter om enskilds ekonomiska och personliga förhållanden som framgår av handlingar i ärenden angående omplacering av personal i samband med omorganisation av statlig verksamhet.

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1937:249) om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar

Härigenom förordnas, att 25 a § lagen (1937:249) om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar¹ skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*25 a §²

Handlingar i ärenden angående omplacering i samband med omlokalisering av statlig verksamhet, som inkommit till eller upprättats hos statens personalnämnd eller nämnden för vissa omplaceringsfrågor, må, i vad de angå enskilds ekonomiska eller personliga förhållanden, icke utan hans samtycke utlämnas till annan tidigare än sjuttio år från handlingens datum. Även utan sådant samtycke skall dock handling som nu sagts utlämnas, om, med hänsyn till det ändamål för vilket utlämnandet begäres och omständigheterna i övrigt, trygghet kan anses vara för handen, att det ej kommer att missbrukas till skada eller förklenande för den vilkens förhållande avses i handlingen eller för hans nära anhöriga. Vid utlämnande böra erforderliga förbehåll göras.

Handlingar i ärenden angående omplacering i samband med omlokalisering *eller omorganisation* av statlig verksamhet, som inkommit till eller upprättats hos statens *personalnämnd* eller nämnden för vissa omplaceringsfrågor, må, i vad de angå enskilds ekonomiska eller personliga förhållanden, icke utan hans samtycke utlämnas till annan tidigare än sjuttio år från handlingens datum. Även utan sådant samtycke skall dock handling som nu sagts utlämnas, om, med hänsyn till det ändamål för vilket utlämnandet begäres och omständigheterna i övrigt, trygghet kan anses vara för handen, att det ej kommer att missbrukas till skada eller förklenande för den vilkens förhållande avses i handlingen eller för hans nära anhöriga. Vid utlämnande böra erforderliga förbehåll göras.

Första stycket gäller ej nämnds beslut.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

¹ Lagen omtryckt 1971:203.

² Senaste lydelse 1972:165.

Utdrag av protokollet över justitieärenden, hållet inför Hans Maj:et Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 23 februari 1973.

Närvarande: Statsministern PALME, ministern för utrikes ärendena WICKMAN, statsråden STRÄNG, JOHANSSON, HOLMQVIST, ASP-LING, NILSSON, LUNDKVIST, ODHNOFF, MOBERG, NORLING, LÖFBERG, LIDBOM, CARLSSON, FELDT.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Geijer, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *sekretesskydd för handlingar i ärenden angående omplacering av personal vid omorganisation av statlig verksamhet* och anför.

Inledning

År 1972 genomfördes en ändring i lagen (1937:249) om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar, den s. k. sekretesslagen, i syfte att skydda sådana uppgifter om enskilds ekonomiska och personliga förhållanden som framgår av handlingar i ärenden hos statens personalnämnd (SPN) eller nämnden för vissa omplaceringsfrågor (NOM) angående omplacering av personal i samband med omlokalisering av statlig verksamhet (prop. 1972:78, KU 1972:24, rskr 1972:158).

SPN har i skrivelse den 21 november 1972 hemställt om ändring av bestämmelserna i sekretesslagen så att sekretesskydd åstadkommes även i den del som rör SPN:s handläggning av omplaceringsärenden, föranledda av övertalighet i samband med att myndighet omorganiseras.

Över framställningen har efter remiss yttranden avgetts av offentlighets- och sekretesslagstiftningskommittén (OSK), Statsanställdas förbund, Statstjänstemännens riksförbund, Tjänstemännens centralorganisations statstjänstemannasektion och Sveriges akademikers centralorganisation.

Gällande regler om sekretess i omplaceringsärenden m. m.

Det inledningsvis nämnda sekretesskyddet i ärenden hos SPN och NOM angående omplacering av personal i samband med omlokalisering av statlig verksamhet tillskapades genom bestämmelser i en ny paragraf, 25 a §, i sekretesslagen. Bestämmelserna innebär att handlingar i sådana ärenden, som har kommit in till eller upprättats hos SPN eller NOM, i den mån de rör enskilds ekonomiska eller personliga förhållanden inte utan den enskildes samtycke får lämnas ut till annan tidigare än 70 år från handlingens datum. Utlämnande får dock ske, om det med hänsyn till ändamålet med utlämnandet och övriga omständigheter kan bedömas att det inte kommer att missbrukas till nackdel för den enskilde. Sekretesskyddet gäller emellertid inte nämnds beslut.

Bestämmelserna i 25 a § sekretesslagen tillkom efter framställning av

SPN och NOM och får ses mot bakgrunden av de uppgifter rörande omplacering av personal som anförtroddes dessa nämnder i samband med statsmakternas beslut att omlokalisera viss statlig verksamhet. För att kunna fullgöra dessa uppgifter behöver nämnderna ingående information av ofta ömtålig karaktär om anställda, och ibland också om de anställda närstående personer. Genom bestämmelserna i 25 a § sekretesslagen avsågs att skapa sekretesskydd för denna information.

Det kan här anmärkas att OSK under remissbehandlingen av SPN:s och NOM:s nämnda framställning bl. a. framhöll att frågan om sekretess i personalärenden och den därmed sammanhängande avvägningen mellan ett i och för sig angeläget sekretessintresse och ett krav på offentlighet i avgöranden, som rör både vitala enskilda intressen och det allmänna intresset av en effektiv administration, ingick i kommitténs ännu inte slutförda uppdrag. Omlokaliseringen föreföll emellertid OSK vara en från de berörda tjänstemännens synpunkt så säregen företeelse att speciella regler kunde anses påkallade. För ett sekretesskydd fann OSK också tala att de berörda inte hade möjlighet att undgå allmän insyn genom att avstå från ansökan.

SPN:s framställning den 21 november 1972

SPN redogör i sin framställning inledningsvis för kungörelsen (1972:156) om särskilt förfarande vid tillsättning av tjänst m. m. Enligt kungörelsen gäller att SPN till ledig tjänst inom myndighet som är underkastad anställningsbegränsande åtgärder kan anvisa bl. a. tjänsteman som önskar omplacering i samband med att myndigheten vid vilken han är anställd omlokaliseras från Stockholms län.

SPN redovisar därefter det ytterligare omplaceringsuppdrag som har lämnats nämnden. Kungl. Maj:t har således i skrivelse den 30 juni 1972 uppdragit åt SPN att svara för omplacering av övertalig personal inom försvaret. Den nyss nämnda kungörelsen har vidare ändrats (jfr SFS 1972:569) så, att den kan göras tillämplig inte bara på tjänst vid myndighet som berörs av beslutad omlokalisering utan också på tjänst som behövs för omplacering av tjänsteman i samband med omorganisation.

I den fortsatta framställningen anför SPN att en plan för hur omplaceringen av övertalig personal inom försvaret skall lösas är under utarbetande. I planeringen ingår som en viktig del att material som skall ligga till grund för omplacering eller en eventuell framställning om ekonomiskt vederlag till den anställde skall insamlas och bearbetas av SPN. Avsikten är att, liksom i ärenden angående omplacering vid omlokalisering, uppgifter om den anställde och dennes förhållanden skall lämnas i ett för ändamålet utarbetat ansökningsformulär. Allmänna uppgifter, såsom personuppgifter, anställningsuppgifter, uppgifter om utbildning osv., skall lämnas av anställningsmyndigheten. Om den anställde önskar åberopa särskilda skäl i omplaceringsärendet skall han kunna göra det på en annan del av formuläret eller i bilaga till detta. SPN

överväger att utarbeta motsvarande blankett för anhörig. På den särskilda delen av formuläret eller i bilagan till detta kan uppgift komma att lämnas om egen sjukdom eller andra hälsoskäl, makes anställning eller företagsverksamhet, vård av anhörig och bostadsförhållanden samt önskemål angående biträde av organisation. Läkarutlåtanden förutsätts i förekommande fall komma att bifogas.

SPN framhåller vidare att varken de uppgifter om anställd som kan komma att lämnas i förevarande ärenden om omplacering eller de läkarintyg som kan vara fogade till framställning åtnjuter skydd enligt sekretesslagen. Detsamma gäller handlingar som i anledning av en ansökan kan komma att upprättas vid kompletterande utredning inom SPN. Nämnden påpekar att de uppgifter som kommer att insamlas och bearbetas av nämnden i dessa ärenden i stort sett är överensstämmande med de uppgifter som enligt 25 a § sekretesslagen åtnjuter sekretesskydd om de influtit i allmän handling. Utan ändring i gällande sekretessbestämmelser kommer situationen således att bli den att handlingar i ärenden rörande omlokalisering kan sekretessbeläggas medan handlingar med i stort sett samma innehåll i ärendena angående omplacering vid omorganisation av myndighet inte åtnjuter motsvarande skydd.

Under hänvisning till det otillfredsställande häri hemställer SPN om en ändring i gällande sekretessbestämmelser så att sekretesskydd kan åstadkommas även för uppgifter angående enskilda ekonomiska och personliga förhållanden i ärenden angående omplacering av övertalig personal, vilka handläggs av SPN som central omplaceringsmyndighet inom statsförvaltningen. Sekretesskyddet bör enligt SPN:s mening vara av samma omfattning som det som medgetts i fråga om omlokaliseringsärenden i 25 a § sekretesslagen.

Remissyttrandena

SPN:s nu aktuella framställning har tillstyrkts i samtliga remissyttrandena.

OSK redovisar i sitt yttrande de synpunkter som OSK tidigare anfört med anledning av SPN:s och NOM:s framställning angående sekretess i ärenden rörande omplacering i samband med omlokalisering. OSK påpekar att omplaceringsärenden i anledning av att myndighet omorganiseras enligt SPN:s framställning i hög grad liknar nyssnämnda ärenden. OSK anser att en ändring av det slag SPN önskar kan genomföras genom att i 25 a § sekretesslagen uttrycket "omplacering i samband med omlokalisering av statlig verksamhet" ersättes med "omplacering i samband med omlokalisering eller omorganisation av statlig verksamhet". OSK framhåller att det från de berörda enskildas synpunkt givetvis är förlusten av den tidigare arbetssituationen som är det väsentliga, inte om orsaken är att myndigheten skall förflyttas eller reduceras. Även om omorganisation av myndigheter inte är något nytt eller säreget, vill OSK av angivna skäl ej motsätta sig en utvidgning av sekretessen i enlighet med SPN:s framställning.

Departementschefen

Som har nämnts i det föregående infördes år 1972, efter framställning av SPN och NOM, bestämmelser i sekretesslagen, som innebar att sekretesskydd skapades för handlingar i ärenden angående omplacering av anställda i samband med omlokalisering av statlig verksamhet. Bestämmelserna, som togs in i en ny paragraf, 25 a §, innehåller att sådana handlingar hos SPN och NOM, i den mån de angår enskilds ekonomiska eller personliga förhållanden, inte får utan den enskildes samtycke lämnas ut till annan tidigare än 70 år från handlingens datum, såvida det inte kan bedömas att utlämnandet inte kommer att missbrukas till nackdel för den enskilde. SPN:s och NOM:s beslut i omplaceringsärende får emellertid alltid lämnas ut.

I den i det föregående nämnda skrivelsen har SPN nu aktualiserat behovet av sekretesskydd också i omplaceringsärenden föranledda av att myndighet omorganiseras. Nämnden har framhållit att sådana ärenden i hög grad liknar omplaceringsärenden i anledning av omlokalisering samt att, utan ändring i gällande sekretessbestämmelser, situationen kommer att bli den att handlingar i ärenden rörande omlokalisering kan sekretessbeläggas enligt 25 a § sekretesslagen medan handlingar med i stort sett samma typ av information i ärenden angående omplacering vid omorganisation av myndighet inte åtnjuter motsvarande skydd. Nämnden har därför hemställt att sådana bestämmelser meddelas att sekretesskydd kan beredas också handlingar i sistnämnda slag av ärenden i vad handlingarna angår enskilds ekonomiska och personliga förhållanden. Framställningen har lämnats utan erinran av personalorganisationerna och OSK.

I samband med att sekretesskydd infördes i ärenden angående omplacering av personal vid omlokalisering av statlig myndighet framhöll jag (prop. 1972:78 s. 10) att intresset av att skydda den enskildes integritet borde väga över intresset av insyn i sådana ärenden. Jag framhöll också att omplacering av enskilda vid omlokalisering förutsatte en prövning från fall till fall som fordrade tillgång till ingående uppgifter – ofta av mycket ömtålig karaktär – om den anställdes och i vissa fall honom närståendes ekonomiska och personliga förhållanden.

Av SPN:s nu aktuella framställning framgår att i de omplaceringsärenden som föranleds av omorganisation av myndighet krävs tillgång till information om den enskilde och hans förhållanden som är av samma omfattning och karaktär som den som krävs i omplaceringsärenden vid omlokalisering av myndighet. Intresset att värna den enskildes integritet väger sålunda lika tungt i båda typerna av omplaceringsärenden. Jag anser därför, liksom remissinstanserna, att det sekretesskydd som SPN nu har förordat bör införas och att också handlingar i ärenden angående omplacering i samband med omorganisation av statlig verksamhet alltså bör beredas sekretesskydd. Omfattningen av detta skydd bör vara densamma som den 25 a § sekretesslagen medger. I likhet med OSK anser jag att ändringen kan genomföras genom att i första stycket av denna paragraf ett tillägg görs så att sekretesskyddet enligt paragrafen kommer

att avse handlingar i ärenden angående omplacering i samband med omlokalisering eller omorganisation av statlig verksamhet.

I enlighet med det anförda har inom justitiedepartementet upprättats förslag till lag om ändring i lagen (1937:249) om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar.

Jag hemställer att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att antaga förslaget.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Britta Gyllensten

